

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZEKELY ÚJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489 sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJOSNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet em
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Nem a függetlenségi eszmék, hanem a kormánypártiság szelleme változott...

Irta: **Kossuth Ferenc.**

Akárhányszor ismétlem, úgy lát-
szik, mindhiába, hogy mi a velem
együtt küzdő függetlenségi pártnak
iránya és felfogása.

A napi sajtó egynéhány elterjedt
és tekintélyes organuma erről egy-
szerűen tudomást nem vesz, talán mert
hiszen csak vezércikk alakjában írom
meg ezt már ismételt.

Hiába ismétlem, nem akarják meg-
érteni, hogy a velem együtt érők
tábora, midőn a véderőjavaslatba fog-
lalt közjogi új sérelmek kiküszöbölésé-
ért és a nemzet jogainak némi orvoslá-
sáért küzd, küzdelmének e céljai nem
képeznek pártprogramot. Azok az
elmélgések tehát, melyek az ősrégi
függetlenségi felfogások megváltozásá-
ról, gyengüléséről, lefokozásáról szol-
nak, teljesen szem elől tévesz ik a való-
ságot ép úgy, mint azok is, amelyek
abból, hogy időszerűleg valami kisebb
cél tüzünk magunk elé, azonnal el-
feladást keresnek és képzelnek.

Többek közt így irnak az ugyneve-
zett kilences bizottság pontozatainak
megvalósításáról, amelyet program-
ponttá tenni soha eszünkbe se jutott.
De hogyha e pontozatoknak olyan
része, amely a létező közjogot nem sérti,
a nemzeti szempontot pedig bármily
kevésbé, de előre viszi, megvalósítható,
természetes, hogy ennek megvalósítá-
sára is törekszünk, anélkül, hogy ez
pártprogram, vagy elvi cél lenne
közöttünk.

Az általam vezetett pártnak ősi
függetlenségi elvi programja egy vo-
nallal sem változott; de igenis megválto-
zott a harcmodora. Ez az újabb harc-
modor kibontakozott abból a hibából,
amelybe évtizedeken át tartott meg-
kövesedéssel esett. Beláttuk, hogy a
mint évtizedekig nem volt ezzel a rend-
szerrel lehetséges egy lépéssel előre
vinni elveink megvalósítását, úgy nem
lesz ezentúl sem, ha a változó körülmé-
nyek közt megkövesedünk.

Megváltoztattuk tehát azt a párt-
felfogást, hogy pártunk vagy mindent
egyszerre, vagy semmit se akarjon.

Ez a „tout ou rien“ (minden vagy
semmi) politika az egész világtörténel-
men át századokig és minden államban
a falnak vitte rajongó hiveit.

Ez a politika már a tizenkilencedik
század második felébe se illett, de még
kevésbé illenék a huszadik századba és
egyszerűen azt eredményezné, hogy a
„minden“ sohase jönne el, a „semmi“
pedig állandóan a markunkban ma-
radna.

Ebből kifolyólag elvi küzdelmeink-
ben megadtuk a kellő helyet a fokoza-
tosság elméletének, amelynek megszü-
letése annak idején (még jóval előbb,

mielőtt én visszajöttem hazámba) az
akkori függetlenségi párt egy részében
igen nagy visszatetszést és zavarodást
szült, holott most mindenki természe-
tesnek találja, hogy ha fel akarunk
jutni a harmadik emeletre, fokozatosan
lépcsőről-lépcsőre kell oda iparkodnunk
és mindenki belátja, hogy örület volna
rá nem lépni a lépcsőkre és meg nem
kezdeni ezeken a felfeléhaladást — még
akkor sem, ha bár nyitva áll az út, de
nyilvánvaló a lehetetlenség egyfuttában
a harmadik emeletig eljutni.

Valóban nagyon rossz szolgálatot
tesz a függetlenségi elveknek az a hir-
lap, vagy más tényező, amelyik ezt be
nem akarja, vagy be nem tudja látni
és mindenben és mindenütt erőnek-
erejével elyfeladásokat, akarat-gyen-
güléseket, program megváltozásokat
akar felfedezni.

Azoknak is, akik nem függetlenségi
érzelműek, azt hiszem, be kell látniok,
hogy a függetlenségi vágyódásokat és
ezeknek lelkesítő hatásait gyengíteni,
lerontani igyekezni hazafias szempont-
ból káros.

Van-e magyar, aki ne óhajtaná,
hogy hazája önálló legyen? Nem szüle-
tett-e meg a függetlenségi párt az első
perctől fogva — mikor a haza függet-
lensége elveszett? Nem ujjaltak-e meg
egymást követve a vágyódás kitörései?
Nem ugyanaz az eszme testesült-e meg
Bocskaiában, Rakócziában, Kossuth La-
josban? — és bár van okunk mélységes
szerénységgel meghajtani fejünket, ha
a mi korunkról beszélünk, azért mégis
kérdem, nem ezek az eszmék éltek-e és
élnek-e bennünk, kik gyenge karokkal,
de erős hazaszeretettel hordozzuk ma is
az ősi magyar zászlót?

Ha nekünk a véderőjavaslatlalt
szemben vannak követeléseink, ame-
lyeknek teljesülése nem zt jelentené,
hogy ezért a javaslatot magunkévá
tegyük, sőt még azt sem, hogy parla-
menti ellenzésünk emiatt megszűnjék,
hanem csak azt, hogy a megszerzett
csekély részletet a nemzet kivívott javai
közé sorolva — e csekély nyereségért
oly küzdelmi mód elejtését határoz-
nánk el, melyhez különben is kimélettel
kell nyulni, ha nem akarjuk sajátkezü-
leg tönkretenni a parlamentarizmus
intézményét: ez esetben nem valami
pártprogram megvalósítását eszkö-
zöljük, hanem tisztán körvonalozott és
mindenki által ismert programunk
dacára, a haza valamely érdekének és
jogának megvalósítását érnének el.

Hagyjanak békét tehát a mi pro-
gramunknak. Ami engem illet — én
e program jegyében születtem, éltem
át egy hosszú életet és e jegyben fogok
meghalni. Kifejezetten megtartottam

magam számára a jogot arra, hogy elvei-
met hirdessem akkor is, mikor a király
minisztere voltam, hirdetem is minden
alkalommal nyíltan, becsületesen, őszin-
tén. És meg is tehettem, nemcsak mint
hüségese magyar hazafi, hanem úgy is,
mint a magyar király hüségese minisz-
tere; mert a történelem filozófiájának
és logikájának minden egyes sora azt
bizonyítja, hogy a legerősebb és leg-
elemibb dinasztikus érdek az, hogy
a magyar állam önálló legyen és ne
legyen bele ragadható abba az örvény-
be, amely Ausztriában kavarog és amely
örvénynek romboló hatalma a kétállamu
monarkia területén kívül (tehát a di-
nasztia hatás- és hatalmi körén kívül)
helyezkedhetik el.

A békének az a neme, amely meg-
köthető volna, nem az, amely a véderő-
javaslatot általunk is elfogadhatóvá
tenné, mert ilyenemű módosításokról
még csak álmodni sem lehet; másrészt
az, ami elégséges lenne felfogásom sze-
rint arra, hogy ne legyen többé igazol-
ható az ellentállás kivételes fegyverei-
nek használata, nem áll a lehetetlen-
ségek körében.

Csak hogy most nem a régi szabad-
elvű párt kormányoz, amelyről el kell
ismerni, hogy nem egyszer használta
fel az ellenzék erős ellenállását arra,
hogy valamit (lett legyen az bár kevés)
az ország számára megszerezni igyekez-
zék. Most a munkapárté az uralom; azé,
amely a saját kormánya által kézzel-
foghatólag csak kényszer folytán el-
fogadott álláspontot szinte dühösen
teszi magáévá és a kormánypárt egy
része oly vehemenciával kész küzdeni
a saját kormánya által is terhesnek el-
ismert törvényjavaslatáért, mintha bi-
zony az országra várakozó valami nagy
áldásért küzdene.

Nem a függetlenségi eszmék szel-
leme változott tehát az idők folyamán,
hanem a kormánypártiság szelleme.

= Az erdélyrészi transzverzális vasút.

Közelebből a „Szekely-Udvarhely“-ben *Bor-
székly* Soma nyug. miniszteri tanácsos tollá-
ból egy cikkelyt közöltünk. Ez a cikkely or-
szágszerte visszhangra talált; jelölül annak
hogy az valóban magyar nemzeti érdeket
szolgált. Az ország legtekintélyesebb napi
lapjaitól elkezdve, a vidéki lapok is ugyszólva
mindnyájan megemlékeztek a nagyfontosságú
kérdésről, melynek gyakorlati értékét széles
e hazában már mindeaki elismeri. *Borszékly*
Soma nyug. miniszteri tanácsos tervezete
szerint három utszakasz kiépítése volna fel-
tétlenül szükséges.

Az első utszakasz tudvalevőleg Kolozs-
vár és Marosvásárhely között haladna s a
mostani 119 kilométert 83-ra redukálná. A
második Marosvásárhely és Székelyudvarhely
között vinne 81 kilométer hosszúságban,
szemben a mai 243 kilométerrel. A harma-
dik szakasz, amely Székelyudvarhely és Sep-
siszentgyörgy között fekszik, a tervzet sze-
rint a mai 191 kilométer helyett 92 kiló-
méter lenne. A vasút megépítése azt ered

ményezné, hogy a magyar részeket közvetlen összeköttetésbe hozná. Ezenkívül pedig külkereskedelmi szempontból is fontos, mert a transzverzális vasut környékét sokkal kedvezőbb összeköttetésbe hozza a Feketeten-geri kikötőkkel.

Az a kereskedelemügyi miniszter, aki ezt megépítteti, a székelység életét újra teremti. A magyar nemzetnek pedig egyúttal elévülhetlen hazafias szolgálatot tesz. Hiszen a nemzetiségi gyűrű, mely Erdélyt mind szorosabban fojtogatja, ketté metszené és megnyitná az utat a nagy magyar Alföld és a határvédő székelység egybe oladására. E kettős erőre ma elodázhatlan szükség van, mert különben a céltudatos, kiszámított tervszerűséggel előre nyomuló nemzetiségek a székelységet rövid idő alatt teljesen kiszorítják ősi fészkeiből, hol közel kétezer év óta vitézül, halálmegvetéssel védelmezték Magyarország székelykövét a Székelyföldet. Vajjon lesz-e, aki megértse?

Kilakoltatás — — téli időben.

— A városi tanács humanitása. —

Ilyenkor, tél közepén a szegénység, a nyomor legborzasztóbb. Az maugyis csak tengődő, sok mindent nélkülöző munkás-családok örülnek, ha szűköskén telik kenyérre, fára és valamelyes ruházatra. Hát ha még arról van szó, hogy fejük felül a rongyos viskót is lebontják és minden pereputtyostul a szabad ég alá kell kerüljenek — a biztos halálba. Brrr! Megborzad az ember teljes valójában és önkéntelenül a könyörület, a szájalom fájó érzése önti el lelkünket...

S ezzel szemben mit tapasztalunk itt!? Székelyudvarhely város tanácsa 1912. január 4-én megparancsolja, hogy 1912. február 1-éig tizenkét szegény hagyja el lakását, mert a Bem utcában levő, lebontásra kerülő házakat ki kell üríteni. Február 1-én!? Mikor a mult télen is a legerősebb hideg volt és a mikor nálunk építkezésről még szó sem lehet...

A téli kilakoltatás veszedelme előtt álló családok a következők: Varga Márton és neje két gyermekkel, Potor József és neje szintén két gyermekkel, özv. Balucz Ignácné, Némethi István és neje két 80 éven felüli aggastyánnal, valamint özv. Miklós Jánosné 83 éves matrona.

Kétségtelen tény, hogy a városnak paragrafus szerint törvényes joga van a kilakoltatáshoz. Ezt elismerjük. Azonban, hogy emberbaráti szempontból inhumánus az intézkedése, azt a XX. században — talán még Székelyudvarhelyt is — fölösleges bővebben magyarázni.

Az általános költözködés tudvalevőleg Székelyudvarhelyt április 24-én van. Ez előtt lakást csak véletlenségből lehet találni. Embertársainkat a szabad ég alá kiűzni olyan lakásokból, melyekért az illetők még bért is fizetnek, téli időben nem lehet. Legalább maga a város, mint erkölcsi testület, semmi szín alatt nem teheti.

Nagy a reménységünk tehát, hogy az elhamarkodott, eléggé meg nem fontolt tanácsi határozatot azonnal reparálják és a szegény embereket április 24-ikéig nyugal-
mukban zavarni nem fogják... Csakis ez lesz a városi tanácshoz méltó, emberséges eljárás.

— A képviselőház a karácsoni szünet után ma tartja első érdemleges ülését az újévben. Tárgyalás során az igazságügyi költségvetés van. A katonai javaslatok újabb tárgyalása előtt, kibontakozást keresnek az egyes napilapok, de kormánykörökben csak a régi nótát fújják — az ellenérték nélkül való terheket. Ez pedig az ellenzék férfias magatartásán megtörik s előbb-utóbb változás kell beálljon.

Irodalom.

— Magyarország címeres könyve. Ilyen név alatt jelent meg egy csinos és a nemesi címerek iránt érdeklődők előtt igen értékes, a magyar literatura terén eddig egyedül álló — uttörő nagy szakmunka. Előszavát a magyar közélet egyik legkiválóbb férfija Gróf Andrássy Gyula írta s ezen „érdemes munkát” a legmelegebben ajánlja a magyar művelt közönség figyelmébe. „Ha — mondja Andrássy — szeretjük a nemzetet, melynek tagjai vagyunk, ha érdekeinket előbbre akarjuk vinni, ha jelenét szebbé, jövőjét biztosabbá akarjuk tenni, foglalkozzunk multjával is, mert a jelen a multnak folytatása és a jövőnek alapja.” A címerek történelméhez dicső emlékek szövődnek, t. i. mindazok az események és cselekedetek, amelyek Magyarországot sok küzdelmes évszázadon át fenntartották. A címereknek hát meg van létjogosultságuk. A szép és magvas előszó után aztán látjuk az ország nagy, közép és kis címerét, a következő oldalor pedig a vármegyék, aztán egyes nemes családok szép — színezett címereit. Látjuk a Bisztrai Ááron, Baranthali Ábá, Ábády, Nagyabafavai és Felsőhehotai Abaffy, Szekesfahervári Ábel, Lilienbergi Ábele, Abensberg-Traun, Abhortis, gróf Abbiate, Havadtói Abódi, Szováti Abódi, Abonyi, Borsovai Ábós Felei Ábrahám, Gerendai Ábrahám, Kilyéni Ábrahám, Ábrámfalvy, Ehrenburgi Ábrahám, Ábrahám maskent Falusy, Ábrahámovich, Ábrahámovitz, Makói Ábrám, Dárány, Á Gerlai Ábránfy, Saádi Ábrány, Ábrányi Ábrány, Lászlófalvi Ábrányi, Apáti Ábt, Ács, Borberek Ács, Kőszvényesi Ács, Losonci Ács, Nagyfelvidi Ács, Poklosteleki Ács, Zoványi Ács, Békési Ács, Literáti Ács, Ácz, Ácsády Áctoffer, Áczél, Borosjenői Áczél, Borosjenői báró Áczél, Szatmári Áczél Adda, Ádám, Böződi Ádám, Kolozsvári Ádám, Sassi Ádám családok címerét; 138-at közöl az I-ső füzet, még a következő füzet is az „A” betűs névűeket fogja hozni. Szerkeszti Pálmay József családtörténetíró marosvásárhelyi lakos Dr. Alapi Gyula, Dongó Gyárfás Géza, Gorzó Bertalan, Dr. Magasházy Béla, Osváth Lajos, Pethes Kálmán és Romhányi János nyolc levéltárnok karitársával együtt, a revíziót pedig Ragyolczy Csoma József, a M. Tud. Akad. tagja, az ország első heraldikusa végzi. Egész évi előfizetés 50 K, az első füzet kivételével 5 K. Nagyon szép munka, a karácsoni könyvujdonságok egyik legérdekesebb s állandó értékű darabja, a magyar nemesei címereinek pantheonja, góthai almanachja.

E NAP

Hétfő január

Újév

az új évnegyed kezdete.
Ha előfizetése lejárt, siessen azt megújítani, hogy a »SZÉKELY-UDVARHELY«
továbbra is b. címére pontosan küldessék

kat. Támogassuk az igazi 1848-as függetlenségi sajtót, mert azzal önmagunk függetlenségét, szabadságát segítjük elő. Hazafias tisztelettel kérjük tehát az előfizetések megújítását. Előfizetési ár negyedévre 2 K 50 f.

Vajjon kié hát a ló?!

— A városi képviselők figyelmébe. —

Ismeri már mindenki a közös lóról szóló közmondást. Ismételnünk fölösleges. Azt azonban okvetlenül tisztázandónak tartjuk, hogy vajjon az önkéntes tűzoltóság rendelkezése alatt álló két ló a városé-e, vagy a tűzoltóságé?

Ezt — többek között — azért is jó volna hitelesen megtudni, mert — értesülésünk szerint — ezek a lovak igen sok pénzbe kerülnek a városnak. Így pl. a mult évben nem kevesebb, mint 3200 K költséget kaptak a város kasszájából. Holott, — merjük állítani — hogy annak egyharmadát sem éri meg a különben derék két paripa...

Az ilyen és ezekhez hasonló gazdálkodások miatt mondtuk és — sajnos, úgy látszik, továbbra is — mondhatjuk, hogy még a Dárius kincse sem volna elég bőforrás a város ügyeinek rendbe hozatalára, az efféle gazdálkodási rendszer mellett.

Tisztelt képviselőtestület! Nekünk az volna a nézetünk, hogy nemcsak a pótdó megszavazásánál kellene buzgolkodni, hanem a zárszámadások felülvizsgálatát is jó lenne behatóbb szemlélet tárgyává tenni...

Hiszen ha a „közélt” szolgáló lovak tartására is fejenként 1600 K-at költenek akkor, midőn azok a lovak üres idejükben szántásra, vetésre és más dolgokra is felhasználhatnának, milyen elszámolások történhetnek a pótdók, legeltetési díjak és egyéb közjavaknál?!

HIREK.

— A miniszterelnök szemét megoperálták s most már szemüveggel és anélkül is jól lát — hála Istennek. Vajha felénk, Udvarhelymegye felé is látna s meglátna az itt senyvedő, pusztuló székelység mélységes bajait.

— Gazdasági egyetem a Székelyföldön. A gazdasági kulturális előhaladásban oly hátul cammogó Székelyföld népét csudalátni viszik a szászokhoz hol a Barcaságra, hol pedig Medgyes vidékére. Folyton hangsúlyozzuk, hogy tanulni és lépést kell tartani a németországi előhaladással, mely ugyanakkora területen háromszoros termésátlagokat produkál. A földmívelési költségvetés rendén Sümegi Vilmos és Rákosi Viktor képviselők gazdasági egyetem felállítását sürgették s annak helyéül Marosvásárhelyt jelölték meg. E szerencsés gondolatot minden márról holnapra is látó egyén csak üdvözlöheti s hisszük, hogy a vezető körök a székelyföldi egyetem létesítését teljes erejükkel előmozdítják. Marosvásárhely 560,000 K-ért már a telket is megvásárolta, mert Dr. Bernády polgármester minden dolgánál „zsákkal megy a malacért”...

— Gróf Mikes János, a szombathelyi püspök Budapesten történt felszentelése és e hó 6-án Szombathelyen a beiktatása, fényes ünnepségek között volt meg. A felszentelést Gróf Majláth erdélyi püspök végezte. Beiktatásán pedig Székely Ferenc igazságügyi miniszter, valamint a mágnások és más előkelőségek egész sokasága vett részt. Székelyudvarhely várost a polgármester képviselte a beiktatáson.

— A rodlizás, mely tulajdonképp magyarul szánkózás, nagy mértékben megindult Székelyudvarhelyt. Eddig is már több áldozata van ez életveszélyes sportnak. Ki karját, ki lábát törte a szánkózás miatt. Csont István cipésztanonc is most fekszi a „rodlizás” mulatságát a vármegyei kórházban — combtörés miatt. Felhívjuk a rendőrség figyelmét ez állapot megszüntetésére.

Be kell tiltani az életveszélyes „rodli“-pályákat az ifjuság testi épségének megóvása szempontjából, mert — úgy látszik — itt más kárán nem tanul az okos.

— **A főispán** — mint Marosvásárhelyről írják — hosszas, hónapokig tartott betegségéből teljesen felgyógyult és szombaton Marosvásárhelyre megérkezett. Hivatalos teendőit is átvette s úgy Köllő Ignác alispánnak, mint Dr. Bernády György polgármesternek az ügyek vezetéséért köszönetet mondott. A város közigazgatási bizottságában kedden már elnökölt. — Ha tudnók azt, hogy a Mindenható hatalmának súlyos megpróbáltatása a főispán lelkületét teljesen áthatotta és embertársai iránt való jóindulatra hangofta, mi is őszinte örömmel üdvözlőnk felgyógyulása alkalmából. Azonban ezt a szerencsés változást — a multakban szerzett elszomorító tapasztalatokból ítélve — egyelőre még állítani nincs okunk. Noha a főispán ur az átszenvedett hónapokból némi tanulságot meríthetett. Megtanulhatta különösen azt, hogy becses énjénél is van hatalmasabb Ur, aki még e földön visszafizetheti ama méltatlan bántalmakat, melyekből a főispán rovására közvetlen és közvetve oly sok ártatlan család mértelen szenvedése soha semmivel sem pótolható vesztesége, származott. Nem jó tehát a hatalmat oly korlátlanul tekinteni s főképp hatalmaskodásból használni... Bizonyosak vagyunk abban, hogy most, felgyógyulása alkalmából a hízogók sokasága veszi körül. Ne higgyen nekik, mert csak addig rajongják körül, míg a hatalmi polcon van. E helyett mi, akik folyton csak az igazságot mondjuk a főispánnak épen úgy, mint bárki másnak, ajánlunk valamit. Kövesse Tarcasfalvi egyik igen találó erkölcsi szabályát, mely így szól: „Ne állj boszút másom, elszennyül kezéd, Mutasd meg inkább a nemes szivedet. Ki a népet, míg élt, soha nem feledte, Hálas emlékezet örökös felette“...

— **Nem volt művészestély.** A keddre hirdett művészestély elmaradt azért, mert — állítólag — Feledi Boriska és Heidelberg Albert nagy betegségbe estek Budapesten. S mindezt Nagykőrösről kellett megtudjuk az előadást megelőző napon Szentiványi Lajos titkár levelező-lapjáról. A közönség ilyen módon való felültetését nem helyeseltük, mert ez a bizalmat egy cseppet sem erősíti.

— **A székely szövetség elnökének kinttétése.** Deák Lajos kir. tanácsost, Marostorda vármegye tanfelügyelőjét a király a III. osztályú vaskorona renddel kinttette. Deák Lajos 38 év óta szolgálja a nemzeti néprevelés ügyét és a Székely Társaságok Szövetségének elnöki tisztében is elévülhetlen nagy érdemeket szerzett. Őszinte szívvel üdvözljük tehát legfelsőbb kinttétése alkalmából és kívánjuk, hogy a székelység e derék, aranyos-jószívű tevékeny embere, sokáig éljen!

— **Mi lesz a teendő?** A „Székely-Udvarhely“ mult számában, a városi közgyűlésről szóló tudósításunk keretében, említettünk az utcai szemét sepréséről és kifuvározásáról is. Megírtuk, hogy Hartmayer Rudolf vállalkozóval 10,200 K összeggel kötött a város szerződést három évre s azt a képviselőtestület jóváhagyta. Felreértések elkerülése szempontjából, meg kell jegyeznünk, hogy az irt összeg nem csupán az ott feltüntetett munkálatokért van megállapítva. Azon kívül a vállalkozó köteles 120—140 ölfát a városi erdőből évenként befuvaroztatni, felvágatni, elrakatni s ebből a katonaságot, a kijelölt elemi iskolákat, óvodát és magát a városházát is tűzifával ellátni. A városi tisztviselőket kiküldetéseknél a belterületen kosival szállítani, az állatorvost a hullatérre kifuvározni, a vágóhidra szükséges ágfát behordatni, a katonaságnak szalmát vitetni, a határba levő hidakhoz anyagot fuvaroztatni, évenként egyszer a Varga-patak medrét nyári

időben kitisztítani, a városi sóskutra felügyelni és hetenkint kétszer onnan a sósvizet kiszolgáltatni. Szóval a 10,200 K-at a város megfélelő ellenszolgáltatásokért fizeti. Ez helyes. Nincs és nem is volt ez ellen kifogásunk. Csak azt helytelenítettük s most is helytelennek tartjuk, hogy miért titkolóznak s miért nem járnak törvényes úton az árlejtések kihirdetésénél!?

— **Drágább lesz a vasút.** Baross Gábor örökségét hivatalon kezek bontogatják. Az ország legtávolabbi vidékeit előnyös helyzetbe juttató zónarendszert megreformálják és aránytalanul drágább árakat léptetnek életbe. A gazda, kereskedő és iparos roskadozik a terhek súlyától. A kiszűkült fizetésből nyomorgó tisztviselők pedig nem bírnak megélni a drágaság miatt. Ezzel azonban nem tárdódnak. Kihúzzák a lelküket is a dícső munkapárti kormányférfiak, mert Bécsből tengernyi milliókat követelnek a hadseregre s azokat mind rajtuk szedik be akkor is, ha az ország népének utolsó falat kenyerét is kiveszik a szájából. Ez a jeles nemzeti munka, melyet az utolsó választáskor az orránál tovább nem látó választók pénzért, palinkáért az ország nyakára hoztak...

— **Új postaügynökség.** Udvarhelyvármegyében a Bözödujlalban engedélyezett postai ügynökség működését 1912. január 16-án megkezdte. Nevzett ügynökség kezbesítő köre Bözödujlal községre terjed ki; ellenőrzés és leszámolás tekintetében az erdőszentgyörgyi postahivatalhoz tartozik és forgalmát a bözöd-erdőszentgyörgyi gyalogkúldőncjártat közvetíti. A szóban forgó postai ügynökség bárhova szóló levélpostai küldemény postai utalvány, továbbá caak a belföldre Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba szóló pénzeslevelek és csomagok felvételével és továbbításával, nemkülönben postatakarékpénztári betét és csekk be- és kifizetések közvetítésével, ugyszintén mindennemű postai küldemény kézbesítésével foglalkozik. A fentebb elő nem sorolt országokba szóló pénzesleveleket és csomagokat az ügynökség nem vehet fel, de azokat a feladó veszélyére elfogadhatja és beküldheti az ellenőrzéssel és leszámolással megbízott erdőszentgyörgyi postahivatalhoz. Minthogy a szállítást gyalogkúldőnc teljesíti, az ügynökség az elszállítandó portókőteles csomagokat darabonként 5 kg. a portómenteseket darabonként 10 kg. súlyig veszi fel és szállítja el. Az 5 kg. súlyt meghaladó, 10 kg. súlyig terjedő portókőteles csomagokat az ügynökség csak feltételeken veszi fel és csak akkor köteles elszállítani, ha az egyes menetnél a csomagok összes súlya 15 kg.-ot nem halad meg. Az érkező csomagok darabonként 10 kg. súlyig szállítanak; az ennél súlyosabb csomagoknak az erdőszentgyörgyi postahivaltaltól való elhozataláról a címzett köteles gondoskodni.

— **Írógép árverezés.** Ma (csütörtökön) d. u. 3 órakor Székelyudvarhelyt, Kossuth-ucta 40. sz. alatt (postaudvar) egy jó karban levő írógép és hozzá való másoló készülék s felszerelés, nyilvános árverésen eladásra kerül.

— **Közigazgatási útmutató.** Bizvást ezt a címet adhatnók annak a széleskörű felvilágosítást nyújtó igen csinos zsebkönyvnek, mely Dr. Esterházy László, Kolozsvár szab. kir. város főjegyzője és Dr. Segesváry Viktor tb. aljegyző szerkesztésében „Közigazgatási Zsebnaptár“ címmel épen most jelent meg. A 908 sűrűen nyomtatott lapoldalas, egész vászonba kötött vaskos könyv nem egyszerű naptár. Inkább úgy a közigazgatás emberei, mint általában minden egyes polgár által igen előnyösen használható, sőt nélkülözhetetlen segédkönyv, valószínűs közizagazgatási útmutató. Minden során meglátszik, hogy gyakorlati és alapos tudással bíró szerkesztők végtelenül hasznos könyve. A közigazgatási életnek nincs olyan ágazata, melyre az okvetlenül szükséges tudnivalók e díszes „Zsebnaptár“-ban feltalálhatók ne lennének. A miniszteriumoktól elkezdve, minden benne van s mindazoknak pontos névsora, kikkel országzszerre érintkez-

hetünk hivatali állásukból kifolyólag. Különösen becses része a közigazgatási törvények, fontosabb kormányhatósági körrendeletek, elvi határozatok kivonatos ismertetése, ugyszintén az oly házagpótló helységnévtár, mely Budapest és a tvh. jogu, s a rendezett tanácsu városokat tisztikarukkal, az összes kis- és nagyközségeket a községi jegyzők nevével magában foglalja. Szóval — ismételjük — e vaskos könyvecskében minden benne van és az ára e sok előnyével szemben, mindössze 6 K. Megrendelhető a „Közigazgatási Zsebnaptár“ kiadóhivatalánál Kolozsvár, postafiók.

— **A képkiallítás megnyitása,** melyet a Magyar Festőművészek Társasága Székelyudvarhelyt, a vármegyház dísztermében oly nagyszerűen rendezett, e hó 9-én (kedden) este a város előkelő közönségének részvételével folyt le és naponként megtekinthető. Több vételt is eszközöltek már a szebbnél szebb festményekből. Vasainap délután sétahangverseny lesz a kiállítás területén, a melyre már most felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A polgári fillerestély** e hó 16-án (kedden) rendkívül érdekes műsorral lesz, amely iránt már most széleskörű érdeklődés mutatkozik.

— **Olcsó Jókai.** Ez egy új szállóige, mely diadalmasan hordja szét Jókai nagy nevét nagy Magyarországra. A magyar irodalom leltárában rejtőzködő kincsek között alig akad más, mely oly bőven sugározzná a kultúrát érlelő hőt és fényt, mint Jókai legtöbb munkája; tömémentlenül sok olyan hosszabb rövidkebb mesteralkotás, mely szerényen húzódik meg Jókainak világhírű nagy regényei mellett, holott Jókai szellemének legszerencsésebb szülőttei. Ezeket az elrejtett, Jókai műveinek varázskastélyában bűbajos álomban szunnyadó tündereket kelti most életre az olcsó Jókai. És a világ ámulva fogja megismerni Jókait. A nagy mesélő, a színes fantáziájú költő, a bájos humorista Jókai ezekben a szinte ismeretlen novellákban, rajzokban, regényekben és személyes természetű feljegyzésekben diadalmas nagyságának egész őserével tárul elénk. Az Olcsó Jókai révén teszi meg igazi nagy útját Jókai a tömeg lelkehez, mert ez a most meginduló kiedás 40 filleres füzetekben teszi hozzáférhetővé a nagy író legszebb munkáit. 40 fillér egy modern, tetszetős kiállítású Jókai könyv! Szinte lehetetlen, hogy ne kapjon utána két kézzel, aki valaha olvas nyomtatott betűt.

A magyar könyvkiadásnak jelentős kultur-cselekedete az Olcsó Jókai-kiedás, mely azzal, hogy Jókai egy-egy művét néhány fillérért teszi megszerezhetővé a dolgozó tömegnek, a magyar irodalom legideálisabb céljait szolgálja. Most jelent meg az olcsó Jókai következő 10 száma: 1. Az egyhuszasos leány. A nagyapóvárkastélya. 2. A dagótorony. Bosszu a tulvilágon. 3-4. A sárgarózsa. 5. Az ezerkettedik éjszaka. 8. Péter Péter. 9. Ne hagyj magad. 10. Fekete sereg. Ezentul havonta 10 szám jelenik meg. Kapható minden könyvesboltban.

Közönség köréből*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Sziveskedjék becses lapjában a következő soraimnak tért engedni. Pluralitás!... Még meg sem született volt, ám a magyar parlament mégis eltemette. De a karácsonfalvai körjegyző kiásta sötét sirüregéből és életre ébresztette.

Mult évi december hó 21-én volt ugyanis a községi képviselőtestület kiegészítő tagjainak a választása Karácsonfalván s ekkor egy ugyanazon jelölre két választási cédulán négy szavazatot adtak be, a mit a körjegyző mint választási elnök, — a bizalmi férfiak tiltakozása ellenére is — akceptált. — E kettős szavazattal az illető győzött is. A jegyzőkönyvben nyoma van, s a karácsonfalvak most nagy érdeklődéssel várják az igazoló választmány döntését. A precedens veszedelmes kaoszt teremthet. Karácsonfalván, 1912. január 3. Szívélyes üdvözléssel:

Pünkösty Géza.

*E rovatban minden közérdeklő felszólalásnak helyet adunk a beküldő felelősségére Szerk

